REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 193. Brașov, Miercuri 4 (17) Septemvrie 1902.

Un apostol al renegatismului.

I.

Guvernanții ungurĭ. încep a-șĭ perde tot mai mult răbdarea și cumpĕtul.

Nimenĭ nu póte nega, că la 1867 Ungurii, urmând după receta prudentului și prevĕḑĕtorului lor advocat Deak, apucaseră pe-o cale pentru ei și politica lor forte oportună, căcĭ le succese în mare parte a îmbăta naționalitățile cu promisiunea, că le vor respecta limba și cultura lor națională, promisiune, care la părere avea sĕ se realiseze prin faimósa lege a naționalităților.

Așa a mers cât a mers, dér spiritul neastêmpĕrat și rĕsbunător koșuthist cuprinse érășĭ din ce în ce în mai mare mĕsură pe combatanțiĭ pentru maghiarism, și așa nu trecură nicĭ ḑece anĭ, și tótă prudența, tótă tactica șirétă inaugurată la 1867, făcù loc nisuințelor pătimașe ale maghiarismului violent și crescù șovinismul turbat de astăḑĭ.

Coloman Tisza și regimul sĕu sciea încă sĕ mai domolescă și amorțescă oposițiunea naționalităților prin virtuositatea sa în arta echilibristă. Dér curênd dihania șovinismului, pe care o nutrise cu atâta zel, ajutându-i sĕ crescă și sĕ se desvólte cu repeḑiciune, începù sĕ devină periculósă pentru acest regim însu-șĭ, căruia după 15 anĭ îi și frânse gâtul.

Spiritele ce le-a deșteptat sĕ întórseră acum în contra lui Tisza și din acest moment el ca și toțĭ succesorii sĕi la guvern au fost și sunt robii acestui șovinism, pe care nu-l mai pot înfrêna și de care se vĕd stăpânițĭ și împinșĭ înainte, în așa mĕsură, încât sunt aprópe sĕ-șĭ perdă cu totul mințile.

Este a doua revoluțiune, ce o sĕvêrșesce acum kossuthismul vindicativ în spiritele celor ce lasă a fi conduși de el spre gloria neamului „alcătuitor de stat".

Unul dintre cei ce au trecut prin acéstă metamorfosă este și mândrul conte Albert Apponyi.

Era un timp, nu tocmai prea depărtat, cam pe la începutul regimului tiszaist, când Apponyi trecea încă de un om cu simț de dreptate față cu naționalitățile. Pe atuncĭ se vorbea și se credea, că el are de gând a se pune în fruntea mișcării oposiționale a naționalităților și că șĭ-a ales ca basă de operațiune Bănatul, unde voia a se răzima pe simpatiile ce și-le câștigase la Șvabĭ și pe alianța, ce avea de gând s'o încheie cu Românii.

Nu numai, că nu s'a împlinit, ce se presupunea pe atuncĭ, dér cu timpul Apponyi, cu tot nimbul ce voesce sĕ și-l susțină ca bărbat de cultură înaltă europeană, a dat cumplit înapoi în ce privesce sentimentul de echitate și de dreptate către locuitorii de altă limbă, séu, vorbind mai la înțelesul stăpânitorilor situațiunei de aḑĭ, a înaintat în mod estraordinar pe scara șovinistă a idealului unității séu contopirii naționale.

Nu-i mirare în asemenĭ împrejurărĭ, că Apponyi a ajuns a nu mai înțelege pe Șvabii din Bănat, odiniór ă credincioșii sĕi alegĕtorĭ, ér Șvabii, nu-l mai pot pricepe pe el.

Cu ocasiunea aranjării esposițiunei economice dela Lovrin s'a dovedit cu prisos, că favoritul de odinióră al Șvabilor s'a înstrĕinat cu totul de aceștia în cugetele și nisuințele sale.

El le-a vorbit la Lovrin și la Verșeț un limbagiu, care i-a lăsat nu numai recĭ și nedumerițĭ, dér, cu tóte că la banchetul din Verșeț le-a vorbit și în limba germană, nu l'au înțeles de loc, fiind-că nu-l mai putură înțelege.

Vor fi fost și de aceia printre Șvabĭ, carĭ în genere puțin înțeleg, mai ales din politică, și carĭ lasă a fi încă și astăḑĭ mai mult séu mai puțin amăgițĭ de vorbele umflate, fariseescĭ ale marilor patriotĭ maghiarĭ brevetațĭ. Cei cu óre-care judecată și pĕtrundere vĕd și recunosc de altă parte, că teoria, ce a desfășnrat'o Apponyi, nu este decât mângăerea deșertă, ce se dă sclavului, ḑicêndui-se, că-șĭ va căpĕta un domn, care sĕ nu ia și pielea de pe el.

Apponyi le-a vorbit Șvabilor, posând înaintea lor ca „adevĕrat profet", care îi admoniéză sĕ nu credă „falșilor profețĭ". Sub aceștia el înțelege pe pretinșii agitatorĭ, carĭ îndémnă și conjură poporul ca, pe lângă împlinirea datorințelor sale cetățenescĭ, sĕ-șĭ apere cu credință, cu perseveranță și cu curagiŭ limba și cultura sa națională.

Reuniunea studențéscă din Veneția. In urma contramandării congresului internațional studențesc dela Budapesta consiliul federal senior a hotărît ținerea unei reuniunĭ internaționale la Veneția între 1—4 Octomvrie stil nou, adecă 18—21 Septemvrie st. v. Prin o telelegramă adresată d-lui Jean Demetrescu, studențimea italiană învită pe studenții român sĕ participe în numĕr cât mai mare la acéstă reuniune. In urmă studenții italienĭ împreună cu grupul român, vor sosi în ḑiua de 6 Octomvre st. n. în Bucurescĭ. Toțĭ d-nii studențĭ, carĭ vor sĕ participe la acéstă reuniune internațională pot cere informații și trebue sĕ se inscrie prin d-l Jean Demetrescu, Str. Sf. Ionică 12. Plecarea din Bucurescĭ este fixată pentru 16 Septemvrie st. v.

Ḑiarele maghiare înregistrând scirea despre ținerea congresului în Veneția și despre visita studenților italienĭ în România (cu scop de a face *olasz-román testvériség* — înfrățire italiano-română) se arată fórte supĕrate și se întrébă, décă tinerimea celorlalte națiunĭ va participa la congresul din Veneția?

Adecă de ce sĕ nu participe.

Școla română în Sofia și școlele bulgare din Dobrogea. „Frankfurter Zeitung" se ocupă de nota adresată de guvernul bulgar representantului român la Sofia și prin care se cere, ca școla română din capitala Bulgariei sĕ trécă sub controlul ministrului de instrucție bulgar. Mĕsura acésta ar fi un rĕspuns la aceea a guvernului română contra școlelor bulgărescĭ din Dobrogea.

Ḑiarul german face următórea constatare: „Școlele bulgărescĭ din Dobrogea sunt ale unor *supușĭ românĭ*, carĭ trebue sĕ se supună legilor țĕrii, în care trăesc, pe când școla românéscă din Sofia e o școlă *privată*, aparținênd unor *supușĭ românĭ*, așa că amestecul guvernului bulgar nu e la locul luĭ".

„Asociațiunea" la Oravița.

(Raport special al „Gaz. Trans.")

Ne-am dedat așa de mult cu „Asociațiunea", încât pare că ni-s'ar rupe ceva din viață, décă ar trece vr'un an în care sĕ nu se țină adunarea ei generală. Nu numai că la ale Asociațiunei raze se încălḑesce cultura românéscă, nu numai că în jurul ei se adună flórea inteligenței române, ci ea este tot-odată oglinda muncei și a interesului cultural național, ce-l desvóltă diferitele centre românescĭ.

La lumina caldă a acestei mărețe societățĭ, se vede în fie-care an, când într'un ținut, când într'altul, cum se împreună érășĭ rêndurile nóstre, desprinse prin micele patimĭ omenescĭ, ce par a róde la organismul nostru, producênd zizanie, discordie și ură între frațĭ. Și décă în fața „Asociațiunei" acésta condițiune se impune, de sigur că și frații din Oravița n'au rĕmas mai pe jos.

Étă de ce cred a fi potrivită începerea acestui raport cu punctul „Pregătirilor". In Oravița inteligența română forméză o falangă tare. Vedem advocațĭ, medicĭ, învĕțătorĭ și preoțĭ românĭ — cum representă causa culturei românescĭ atât în centru, cât și în împrejurime, dér în aceeașĭ vreme simțim o nedumerire și nu putem pricepe, de ce totușĭ Românii din Oravița de astă-dată nu se presintă tocmai în adevĕrata lor putere.

Póte lipsesce tinerimea, séu e vr'o scădere în organisația bĕtrânilor? Nu voiŭ sĕ mai întreb, ca sĕ se stabiléscă responsabilitățile. Las curs liber adunării și festivităților.

Sosirea comitetului, Sâmbătă 13 Sept.

Dragostea, cu care întêmpină Bănățenii, ba toțĭ Românii noștri pe ilustrul președinte al „Asociațiunei", pe d-l Dr. *Alexandru Mocsonyi*, aduce cu sine că, fiind acésta adunare prima care e presidiată de domnia sa, cu toții simțesc o satisfacție sufletésca și cu încordare aștéptă cuvêntul de deschidere, căruia cu drept cuvênt îi atribue o importanță deosebită, mai ales în nisce momente când poporul român are nevoie, ca luptătorii culturei naționale sĕ-l mângăie și în cuvinte de ocrotitorĭ sĕ-i împrăștie temerile, grijile pentru tesaurul strămoșesc, pentru limba și cultura românéscă.

Frații din Oravița se presentară în numĕr fórte frumos la gară, așteptând cu nerăbdare Comitetul central al „Asociațiunei", care în frunte cu președintele sĕu a sosit la órele 11½ dinspre Iassenova.

Când intră trenul cu cei mulțĭ așteptațĭ în arena gărei, inteligența și poporul adunat îi primi cu strigăte însuflețite de „sĕ trăiéscă."

Scoborându-se din tren óspeții distinșĭ, d-l Dr. *Petru Corneanu* advocat, încunjurat de inteligență și popor, rosti o cuvêntare de primire în ton fórte avêntat, tălmăcind bucuria generală și dragostea față cu comitetul „Asociațiunei" și față cu ilustrul ei președinte. Sfîrșindu-șĭ d-l Corneanu cuvêntul, poporul cu întreite și însuflețite *„sĕ trăiască"* întêmpină pe președinte și pe cei ce'l însoțiau. D-l Mocsonyi scurt, dér emoționat, mulțumi pentru dragostea dovedită de frații din Oravița și în numele comitetului și al óspeților sosițĭ deodată, dorì ca ostenelele depuse cu atâta interes din partea Oravițenilor in favorul culturei românescĭ, sĕ fie încoronate cu deplin succes. Intre aclamărĭ și nesfîrșite urărĭ de *„sĕ trăiéscă"* președintele dă mâna cu mulțĭ din cei de față, atât din sînul inteligenței, cât și al fruntașilor țĕranĭ.

Apoi într'un convoiu frumos de trăsurĭ, pornirăm cu toții spre oraș. In tot parcursul Orăvițenii priviau dela ferestri și din ușĭ cu fețele vesele, și de pe dealul, ce merge paralel cu strada principală, treascurile dădeau salve, ce nu se mai sfîrșeau. Președintele fù încuartirat în salónele societății căii ferate din Oravița.

Aicĭ mai amintesc, că cu d-l Alecsandru Mocsonyi a mai venit și vĕrul d-sale d-l *Zeno de Mocsonyi*, cu fiiul sĕu *Antoniu*.

In Oravița era tocmai ḑi de têrg — și fiind mult popor, era mare îmbulzélă, vrênd fie-care sĕ vadă pe cei sosițĭ la adunare. Dorința lor însĕ nu putù fi realisată, căcĭ începù o mică plóie, în urma căreia trăsurile fură acoperite.

Pentru a respecta obiectivitatea, mĕ simțesc dator a aminti, că ar fi putut fi mai mult popor din Oravița-română la gară, căcĭ contingentul cel mai mare de manifestanțĭ l'au dat fruntașii țĕranĭ din satele vecine cu preoții și învĕțătorii lor.

Séra de cunoscință.

La órele 8 séra óspeții s'au întrunit în grădina hotelului *„Corona"*. Deși e mare acésta grădină, totușĭ se umpluse, fiind acolo și mulțĭ strĕinĭ de neamul nostru. Grosul óspeților românĭ se aștéptă la nópte și Duminecă.

Intre cei sosițĭ acum din depărtărĭ mai marĭ, am marcat pe d-l Dr. *Chirlop* cu familia din Câmpenĭ, Dr. *Stefan C. Pop*, advocat, Dr. Octavian *Russu* Sibiiu, Dr. *Augustin Bunea*, Blașiŭ, Dr. Laurențiu *Pop* cu familia, Dr. *Roșu* Biserica-albă, apoi numeroșĭ preoțĭ, învĕțătorĭ, dómne, domnișóre, a căror listă am sĕ o fac în continuarea raportului.

Séra de cunoscință a decurs în animație, în vorbe dulcĭ românescĭ, în accentele frumóselor melodii bănățenescĭ cântate de renumita capelă *„Birca"*. D-l Dr. *Gropșan*, din localitate, a salutat pe óspețĭ într'un discurs bine simțit și avêntat.

Intréga serată ar fi decurs fără incidente, décă torențiala plóie nu ar fi erupt cu teribilă vehemență, încât nu puteam sĕ ne mișcăm din grădină, de altfel acoperită, avênd forma unui pavilon. Și era totușĭ plăcut așa sĕ-țĭ petrecĭ în mijlocul unei frumóse adunărĭ românescĭ.*)

---

*) Raportul acesta, cu tóte că ni-s'a espediat Duminecă dimineța express, — l'am primit numai aḑĭ, a treia ḑi dimineța. Continuarea raportului până aḑĭ după amiaḑĭ n'am primit'o încă. — Red.

La Mirislău.

(Coresp. part. a „Gazetei Transilvaniei.")

— 15 Septemvrie 1902.

Duminecă în 14 l. c. s'a făcut inaugurarea solemnă a „monumentului" de la Mirislău. Cu ḑile înainte se spunea, că marĭ serbărĭ şi multă lume se va aduna acolo. In Mirislău şi în satul din apropiere, Decea, de câte-va sĕptĕmânĭ instruau ḑilnic tinerimea maghiară în cântarea „Himnus"-ului şi a „Szozat"-ului, fără de carĭ nicĭ că ar fi fost ceva din tótă serbarea.

Cum aşteptau Românii din împrejurime ḑiua acésta? Eu singur n'aşĭ sci spune!... După cât am putut sĕ observ, ei nu prea doriau sosirea ei. De când s'a ridicat monumentul acesta, Românii nu-l priviau cu ochĭ bunĭ. Causa la asta era póte cugetul, că piétra monumentală le spunea înfrângerea Marelui Erou, despre care au audit atâtea lucrurĭ marĭ şi minunate!.. Orĭ póte s'a întêmplat aevea, cum se aude, că cu ocasiunea contribuirilor li-se spunea Românilor, că „daţĭ orĭ-ce aveţĭ, că vrem sĕ vĕ facem acolo lângă drum pe Mihaiŭ Viteazul, craiul vostru". Ér acum?...

Destul, că Românii n'au voit sĕ ia parte la actul inaugurării, cu tóte-că în unele comune primarii şi notarii ungurĭ se încercau sĕ-i ducă *sub stég unguresc* la serbare! Ér décă au fost totuşĭ câţĭ-va Românĭ acolo, aceia au mers séu din curiositate, séu din nesciinţă, dér nicĭ decât sĕ aplaudeze pe oratorii, carĭ pe 'ntrecute folosiau cele mai insultătóre espresii la adresa memoriei marelui Mihaiŭ!...

*

După sosirea studenţimii din Aiud, care venia cântând „Kossuth-nota", şi după-ce trenul de către Aiud se opri, ca sĕ descarce mulţimea de lume, — se începe esecutarea programului: 1) „Hymnusz" cântat de tinerimea maghiară din Decea şi Mirislău. 2) Fostul vice-şpan Csató, ca president al societăţii istorice şi archeologice din comit. Alba-de-jos, dă cetire contribuirilor pentru acest monument.

Se ridică apoi deputatul Aiudului, Török, ca sĕ spună decursul luptei de acum 302 anĭ! Ii făcea mare plăcere acestui domn, sĕ spună mulţimii câte verḑĭ şi uscate despre cel învins pe câmpul Mirislăului! Zîmbia şi dênsul, décă puté sĕ stórcă câte un zîmbet de ironie şi de sarcasm de pe buzele inteligenţei maghiare, când spunea câte un scurt episod istoric, — adevĕrat orĭ neadevĕrat, n'are nimic a a face, — numai ca sĕ vadă gură-cască, că Mihaiŭ a fost *„fórte superstiţios, credea tare în visurĭ şi boscóne, o notă caracteristică a Valachului"*! Şi alegea par' că anume d-l deputat espresii cât mai bombastice şi în acelaşĭ timp vătĕmătóre, numai şi numai sĕ măréscă ura şi dispreţul Ungurilor asistenţĭ faţă de memoria eroului de odinióră.... „O, scurta domnie în Ardeal a lui Mihaiŭ, a fost *cea mai tiranică! Cu forţa, cu sabie şi foc, cu amăgirĭ şi corumperĭ se încerca el sĕ-şĭ ţină puterea!"* — Aşa glăsuesce în ton înalt acest domn — şi când colo tot naţionalităţile „agitéză"?....

După faimosul discurs „istoric" al d-lui deputat, se ridică érăşĭ fostul vice-şpan Csató şi predă monumentul în grija publicului din Alba-de-jos, în numele căruia îl primesce prim-notarul comit., Br. Bánffy Kazmér, feciorul faimosului fost ministru.

„Et nunc veniamus ad fortissimum" dintre oratorĭ! Protopopul ref. al Mirislăului vorbesce tare avêntat şi însufleţit! In însufleţirea-i mare faţă de „patrie şi naţia sa", nu uită sĕ trimită o săgétă plină de venin în inimile Românilor! Spune în glas înalt reformatul şi ne strigă cu tot avêntu-i oratoric: „Mi-se strînge inima, de durere, când vĕd pe *acest căléu-bandit nă-vălind cu bandele-i sĕlbatice* în ţéra nóstră!".... Şi după acéstă blasfemie nu se genéză acest domn a-se adresa către „concetăţenii sĕi de altă limbă" (más ajkú honfitársaim) şi a-i îndemna, sĕ trăiéscă în înţelegere şi strînsă unire cu Ungurii, cu carĭ sunt „egal îndreptăţiţĭ" (sic!) şi cu carĭ de veacurĭ trăiesc împreună în astă ţéră. unde libertatea aşa-i de mare (audĭ vorbă!)!... „Numai Dumneḑeului Ungurilor aveţĭ sĕ-i mulţumiţĭ, că sunteţĭ pe acest pămênt în pace şi linişte" — ne spune d-l protopop....

Sĕ cântă apoi „Szozat"-ul şi debutéză musica pompierilor din Aiud, după care publicul se împrăscie!

*

Nu pot sĕ trec cu vederea încă ceva. Două familii române dintr'un sat din împrejurime, au dus părăstase la biserica română din Mirislău, carĭ au şi fost slujite acolo „pentru sufletele eroilor Românĭ, căḑuţĭ în lupta de la Mirislău".

Eu.

Cum a fost esecutat redactorul Cramer.

Scim, că redactorul ḑiarului „Deutsches Tagbl. für Ungarn" din Timişóra, Alvin *Cramer*, a fost — într'un mod până acum ne mai pomenit în ţéra unguréscă — espulsat din oraşul Timişóra, cu tóte că e supus ungar, născut şi domiciliat la Bistriţă, şi cu tóte că n'a comis nimic ce l'ar pune în rîndul persónelor periculóse obştei, încât sĕ pótă fi espulsat din localitate după regulamentul escortărei.

Trebue sĕ intereseze pe orĭ-ce om, care ţine la libertatea individuală şi de pressă, în ce mod a motivat primul căpitan al oraşului Timişóra decisul sĕu de la 11 Septemvrie a. c., prin care l'a espulsat pe Cramer şi l'a eschis pentru totdéuna din Timişóra.

Étă ce ḑice între altele căpitanul *Bandl* în motivarea decisului sĕu:

Singurul motiv al decisului meu de faţă este, că Alvin Cramer, ca unul ce a fost condamnat şi judecătoresce ca aţîţător al naţionalităţilor, este o persónă pentru pacea obştéscă de tot periculósă.

Cum-că este un aţîţător de naţionalităţĭ, o dovedesce neîndoios sentinţa curţii cu juraţĭ din Timişóra, de la 30 Maiŭ a. c., şi decisiunea Curiei asupra recursului de nulitate, pe care l'a respins. Faţă cu acésta a fost imposibil a-se lua în considerare apĕrarea condamnatului, că el nu aţîţă.

Cumcă un aţîţător de naţionalităţĭ este o persónă periculósă pentru obşte, nu mai trebue dovedit, căcĭ décă poliţia are dreptul a procede contra acelor persóne, carĭ se dovedesc cu temeiŭ a fi periculóse siguranţei publice séu păcii obştescĭ, luând fără amânare mĕsurile de apĕrare necesare, atuncĭ este îndoita ei datorie, de a procede contra acelor persóne, carĭ ca cetăţenĭ în Ungaria aţîţă contra Maghiarilor, deórece pe terenul acesta cea mai neînsemnată faptă póte avé urmărĭ colosale pentru obşte şi póte ameninţa în mare mĕsură liniştea cetăţenilor.

Din causa acésta a trebuit sĕ proced contra lui Alvin Cramer, care după sentinţa judecătoréscă este un aţîţător periculos obştei; şi este un astfel de aţîţător şi în urma iritaţiunei,*) ce se manifestă din partea poporaţiunei oraşului nostru contra lui, care chiar cu considerare la siguranţa sa personală a făcut necesară intervenirea poliţiei.

După-ce praxa esistentă face ca poliţia sĕ se foloséscă contra persónelor periculóse obştei numai de espulsare, am espulsat pe Alvin Cramer de pe teritoriul oraşului reg. Timişóra.

Espulsarea sa, din punctul de vedere al domiciliului, n'a dat de greutăţĭ, căcĭ nu şĭ-a câştigat domiciliarea în Timişóra findcă petrece din 1900, aicĭ unde nu s'a anunţat şi decĭ şĭ-a păstrat până în ḑiua de astăḑĭ domiciliarea câştigată prin nascere în oraşul Bistriţă.

In apelaţiunea sa în contra acestui decis, redactorul Cramer constată mai întâiŭ, că nu esistă nicĭ un motiv legal pentru espulsarea decretată, şi de aceea căpitanul poliţiei nicĭ nu se póte provoca la o lege, séu la o ordonanţă, pe basa căreia ar fi motivată espulsarea; nu esistă nicĭ o praxă de drept cu privire la casurĭ analóge, căcĭ până acum în Ungaria libertatea pressei şi libertatea individuală a fost sfântă, şi un cătăţén, în privinţa morală şi socială nepătat, n'a fost încă nicăirĭ espulsat.

La ceea-ce ḑice poliţaiul despre condamnarea recentă a lui Cramer, care l'ar califica ca aţîţător de naţionalităţĭ, apelaţiunea declară, că nu póte sĕ fie cine-va duplu pedepsit pentru unul şi acelaşĭ delict. De aceea sentinţa condamnatóre nu póte servi la stabilirea calităţii de periculos obştei, mai întâiu fiind-că sentinţa nu este dehonestătóre, căcĭ prescrie închisóre de stat; al doilea fiind-că faptul obiectiv nu privesce averea, viaţa omenéscă séu alte obiecte de drept, espuse pericolului obştesc. Din punct de vedere social şi moral, însuşĭ şeful poliţiei a recunoscut, că Cramer s'a purtat esemplar; el n'a aţîţat şi n'a jucat un rol aţîţător, s'a dedicat numai carierei sale, şi décă ca redactor responsabil ar fi greşit ceva contra legii, acésta n'are s'o judece puterea administrativă, ci cea judecătoréscă, pe basa legilor esistente. Poliţia recunósce pe faţă, că în lipsa competenţei sale n'a putut lua nemijlocit nicĭ o disposiţie administrativă séu poliţială contra redactorului, pe basa pretinselor sale aţîţărĭ, carĭ sciau sĕ încunjure legea penală. Cum póte dér procede astfel, espulsând pe redactor?

Alvin Cramer cere dela magistrat anularea decisiunei poliţiei.

Fóia germană din Timişóra ḑice, că precum se vede din tóte, espulsarea a fost pregătită de mână lungă, cu scop de a face imposibilă continuarea apariţiunei ei prin arestarea redactorului responsabil. Acésta însĕ nu se va puté, căcĭ s'au luat mĕsurĭ, ca fóia sĕ apară şi mai departe.

*) Aicĭ „D. T. f. U." face observarea, că numai foile jidovescĭ din Timişóra produc prin aţîţările lor o astfel de iritaţiune, décă esistă, ér poliţia nicĭ habar nu le are.

Actul de acusaţiune

în procesul contra d-lui T. V. Păcăţian pentru „Cartea de Aur".

— Urmare. —

7. In capitolul **„Simeon Bărnuţiu"** autorul publică proclamaţia acestuia pe paginile 257, 258 şi 259, proclamaţie ale cărei părţĭ încriminate sunt următórele:

„Ungaria invită Ardealul la uniune... Şi Românul ce face? De la acésta îi depinde viéţa séu mórtea!...

Ascultaţĭ voi, strănepoţii Romanilor, ce trebue sĕ rĕspundeţĭ Ungurului şi Sasului! Rĕspundeţĭ: „Nu ne unim, până nu e ridicată naţiunea română la acel rang politic, din care au desbrăcat'o naţiunile: maghiară, sasă şi sĕcuiéscă...

Au scos'o din tóte oficiile înalte regnicolare, şi décă totuşĭ a voit sĕ aibă întrare, s'a cerut renunţare la naţionalitate şi religiune...

Dér e aicĭ ḑiua învierii!

Sĕ mergem sĕ delăturăm piatra de pe mormênt!

Sĕ deslegăm lanţurile, carĭ de o miie de anĭ ţin legată naţiunea română.

Preoţĭ! Décă sunteţĭ părinţĭ adevĕraţĭ ai poporului, nu lăsaţĭ sĕ-i fie nimicit dreptul...

Nu vĕ uniţĭ pentru numele Domnului...

Nu vom fi sclavii Ungurilor şi ai Saşilor...

Afurisit sĕ fie pentru totdéuna Românul, care cutéză sĕ lege uniune"..

Referitor la vorbirea acésta (nu e vorbire, e *proclamaţie!* — Red.) autorul face observarea:

...„In fine s'a aflat punctul, de unde trebue pornită mişcarea naţională a poporului român, şi s'au aflat basele, pe carĭ póte sĕ fie pusă politica viitóre a Românilor. Independenţă naţională pe séma Românilor, şi apoi vorbim despre uniune, mai înainte nu! Acesta era punctul de mânecare, acésta era basa politicei românescĭ. *Bărnuţiu* a aflat'o. a lui e gloria. Şi obştea românéscă a acceptat'o, pentru-că din sentimentul public al obştei românescĭ a fost ea scósă!"...

8. In capitolul **„Vorbirea lui Bărnuţiu"**, înainte de publicarea vorbirii şi în decursul publicării, autorul scrie astfel:

...„Şi a vorbit ca un ânger, ca un sfânt, pentru-că glasul Domnului şi glasul geniului naţiunii române vorbea din el. In mijlocul unei tăcerĭ ca în mormênt, şĭ-a espus Bărnuţiu vederile despre naţionalitatea română, despre drepturile limbei române, înşirând rênd pe rênd tóte faptele Ungurilor, sĕvêrşite în contra Românilor, pe carĭ i-au aflat tot-déuna bunĭ numai pentru a-i esploata şi a-i folosi de scară pentru a se înălţa...

Ore lungĭ de-a rêndul a vorbit Bărnuţiu şi mulţimea din biserică n'a obosit ascultându-l. Şi décă Bărnuţiu o di întrégă ar fi vorbit, cei din biserică ar fi stat pironiţĭ la locurile lor şi l'ar fi ascultat. Pentru-că balsam vindecător erau cuvintele sale şi miere dulce era glasul sĕu".

Părţile incriminate ale vorbirii lui Bărnuţiu sunt următórele: (Urméză pe opt paginĭ citaţiunĭ din vorbire).

9. In capitolul **„Trei adunărĭ românescĭ"** se publică procesul verbal luat în adunarea din Blaşiŭ, ţinută la 25 Septemvrie 1848, şi anume, pe pagina 426, începêndu-se astfel:

— „Impins de terorismul unguresc şi de stórcerile, jafurile, arestările, batjocurile, violenţele, prigonirile şi uciderile, carĭ au urmat din acel terorism pomenit în acéstă ţéră, curse poporul român din tóte părţile Transilvaniei la Blaşiŭ"...

10. In capitolul **„Acţiunea lui Kossuth"**, după publicarea numirei lui *Récsey* de ministru-president, urméză apelul comisiunii apĕrătóre de ţéră din 10 Octomvrie 1848, provĕdut cu subscrierile lui *Kossuth Lajos* şi Conte *Eszterhazy Mihaly* senior, referitor la care autorul scrie pe pagina 444 următórele:

„De altcum întregul apel al lui Kossuth către Românĭ, n'a avut alt scop decât deschiderea drumului pe séma Maghiarilor, ca sĕ omóre pe Românĭ unde numai pot, şi atât de mulţĭ cât numai pot, — lucru ce s'a şi întêmplat.

Pe acest teren s'a învîrtit acţiunea lui Kossuth!"...

11. In capitolul **„Comitetul român de pacificaţiune"** vorbindu-se, că în urma înţelegerii luate între generalul Schulter şi fruntaşii românĭ, cu delăturarea comitetului ales în Blaşiŭ la 15 Maiu 1848, a fost instituit în Sibiiu un nou comitet, sĕ spune că acest comitet şĭ-a început activitatea cu două proclamaţiunĭ, dintre carĭ una a fost adresată Românilor, cealaltă Maghiarilor şi Sĕcuilor, publicându-se cea dintâiu pe paginile 451—454, cu următorul cuprins:

„Fraţilor Românĭ! Sciţĭ bine şi voi, şi istoria încă arată invederat, câte rele au suferit Românii de la domniĭ ungurescĭ, şi câte sufer până în ḑiua de astăḑĭ, aşa încât putem ḑice, că în tot decursul timpului, de când locuesc Românii împreună cu Ungurii, viéţa lor n'a fost alta, fără numai o vale de lacrĕmĭ, o stare mai rea decât mórtea şi decât iadul însuşĭ mai nefericită.

Românii de atuncĭ şi până în ḑiua de astăḑĭ n'au avut ḑi bună, n'au avut dreptate nicĭ milă înaintea domnilor ungurescĭ.

Românii au purtat tóte greutăţile ţĕrii pentru domnii lor; cu mânile lor i-au hrănit şi i-au îngrăşat cu sudórea lor; ei au fost zidul de apĕrare în contra Turcilor şi altor vrăşmaşĭ, şi totuşĭ, pentru atâta credinţă către patrie şi către domnii lor, ei în loc de dragoste împrumutată n'au dobândit decât ura domniilor lor, si în loc de recunoscinţă, batjocură; căcĭ chiar legile ungurescĭ, carĭ ar trebui sĕ apere pe toţĭ locuitorii ţĕrii deopotrivă, acelea îi osândesc pe Românĭ.

....Cei-ce se gârboviseră mai înainte sub greutatea jugului unguresc, au început a se deştepta pe încetul din somnul cel de mórte, în care îi infundase tirănia unguréscă.... Ungurii chiar şi libertatea, care au dobândit în ĕst-an prin ştergerea iobăgiei celei ruşinătóre de umanitate, lĭ-o au înveninat cu uciderile şi jafurile cele neomenescĭ, carĭ au început a le face îndată după ce s'a şters iobăgia.... Ei vréu sĕ fie numai ei singurĭ domnĭ şi de aicĭ înainte, ca sĕ chinuiéscă pe Românĭ în vecĭ, cum i-au chinuit până acum. ....Ce e mai mult calcă în picióre poruncile împĕrătescĭ, au omorît pe însuşĭ chipul împĕratului, feldmarşal-locţiitorul comite Lamberg, ...au adus ţéra la primejdie de perire prin nelegiuirile cele înfiorătóre, carĭ le-au făcut şi le fac în tóte ḑilele.

Tótă naţiunea română este în primejdie..... legea nóstră cea sfântă este

batjocurită de păgânī..... La arme déră fraţilor, la arme..... ca sĕ nu mai fim strĕinī în ţéra nóstră, cum am fost sub tirănia ungurés că.

Alergaţī drept aceea la arme, Românī tinerī! pentru-ca sĕ vĕ luptaţī odată şi pentru neamul vostru, cacī pentru strĕinii cei nemulţămitorī v'aţī luptat destul....

Audit-aţī, fraţilor! cum au ucis la Românī tótă vara o cétă de Ungurī turbaţī, cum i-au chinuit şi cum i-au spândurat acum de curĕnd pe acei Românī nevinovaţī, carī v'au voit binele vostru şi n'au voit rĕul nimĕnui!

Pesta omóră pe chipul împĕratului, Clujul şi Oşorheiul spândură ómenii nevinovaţī şi călcară în tină sfânta cuminecătură!

La arme, dér fraţilor! La arme!"....

(Va urma)

SCIRILE DILEI.

3 (16) Septemvrie.

Manevrele din Şaşvar. Vinerī s'au început în Şaşvar, comitatul Nitra, marile manevre de tómnă ale armatei austro-ungare. La aceste manevre au asistat Maj. Sa monarchul nostru, principele moştenitor al Germaniei, archiducele Francisc Ferdinand, ca comandant de trupă, şi archiducele Frideric de asemenea ca comandant de trupă. Manevrele au ţinut până adī, 16 Sept., şi au decurs între corpul 2 de armată (Viena) şi corpul 5 (Pojun). Principelui moştenitor german i-s'a făcut o călduróså primire în Şaşvar. După-ce s'a dat jos din tren, principele a salutat milităresce, apoi a apucat mâna monarchului nostru şi i-a sărutat'o, după care monarchul şi principele s'au sărutat de douĕ orī în faţă. După-ce s'au dus înaintea cartierului general, Maj. Sa şi principii au fost primiţī de baronul Beck, şeful statului major general. Séra la 6 s'a servit un prând în cartierul general. A doua di au urmat manevrele. Principele moştenitor german plécă adī séra spre Berlin.

Din Constanţa se anunţă, că încrucişătorul român *„Elisabeta"* a părăsit Duminecă portul, pentru a visita porturile turcescī Sinope şi Benderecli din Turcia asiatică. In a doua jumĕtate a lunei Sept. *„Elisabeta"* — sub comanda colonelului *Coslinschi*, şeful flotilei române de rĕsboiū — va pleca la Sebastopol pentru a întórce visita, pe care amiralul *Hildebrandt*, şeful escadrei rusescī din Marea-Négră, a făcut'o anul trecut la Constanţa.

Principele moştenitor român Ferdinand se va întórce în ţéră în diua de 6 Septemvrie v. Asupra prândului, ce s'a dat la Curtea din Berlin cu ocasia sosirei A. S. R. Principelui României în acest oraş, se publică următórele amĕnunte:

M. S. Impĕrătésa a luat loc între Principele Ludwig de Bavaria şi Principele României, ér M. S. împĕratul între principii Leopold şi Arnulf de Bavaria.

La drépta Principelui Ludwig şedeau marea damă de onóre, contesa Brockdorff, prinţul de corónă german, generalul engles Kelly Kenny, marele mareşal conte de Eulenburg, generalul engles I. Hamilton, şeful grajdurilor imperiale contele Wedel, însărcinatul de afacerī român Stătescu.

La stânga Prinţului României şedeau: contesa Keller, ducele de 'Sleswig Holstein, contesa Stolberg, Gorlof Londsdale, însărcinatul de afacerī bavarez de Guttenberg.

Intre cei-ce şedeau la drépta prinţului Leopold de Bavaria şi la stânga prinţului Arnulf au fost: mareşalii Roberts şi Waldersee, generalul italian Saletta, generalul engles French, ministrul de rĕsboiū engles I. Brodrick, ministru de rĕsboiū german Gosler, căpitanul român Văleanu, contele Cirscki-Renard ş. a.

D-şóra Agata Bârsescu, scrie „Universul" din Bucurescī, va pleca în curĕnd la Constantinopol, unde va juca mai multe piese din repertoriul sĕu. D-sa a iscălit un contract cu un impresario german, pentru un turneu în America, unde va da 50 de representaţii la New-York şi 'alte oraşe americane, plătite câte 2000 dolarī representaţia. Turneul va începe în Septemvrie 1903. Acelaşī diar bucurescean vré sĕ scie, că d-şóra Bârsescu ar fi obţinut dela guvernul austro-ungar (?) autorisaţia, ca sĕ dea o serie de representaţii prin diferite oraşe din Transilvania, în limba română. Noi n'avem nicī o cunoscinţă despre o ast-fel de autorisaţie.

O regină pe mórte. Starea reginei Belgiei este desperată. Astma, de care sufere regina, e în stadiul cel mai avansat şi dificultéză în mare grad respiraţia. I-se fac mereu injecţiunī cu eter şi camforă. Regele, care petrece la cură în Luchon (Franţa) a fost chemat acasă.

Tendenţiositate? „Pester Lloyd" dela 13 l. c. (Nr. 219) vorbind despre adunarea generală dela Bistriţă a Societăţii pentru fond de teatru român, susţine, că hotărîrile acestei adunărī nu *s'au luat în şedinţă publică*. Acésta nu corespunde adevĕrului. Sĕ fie óre o afirmare făcută anume cu tendinţă de a suspiţiona?

Adunare de controlă. Magistratul orăşenesc aduce la cunoscinţa celor interesaţī, că în urma împărtăşirei comandei c. şi reg. de reîntregire, are sĕ se ţină în dilele de *29, 30 şi 31 Octomvrie* a. c. adunarea de controlă asupra contingentului concediaţilor şi reserviştilor cu domiciul pe teritorul braşovean. Concediaţii, reserviştii şi cei din reserva de întregire din suburbiul Scheiū se vor presenta la 29 Octomvrie, cei din Braşovul-vechiū, Stupinī şi fabrica de zahăr în 30 Oct., cei din Cetate, Blumĕna, Timişul-de-jos şi de sus, Dêrste şi Predeal, precum şi cei carī în dilele menţionate nu s'au presentat, în 31 Octomvrie 1902 înainte de prând la órele 9 la comanda de întregire a regimentului Nr. 2, în noua casarmă de infanterie. Fie-care trebue sĕ aibă cu sine şi paşaportul de miliţie. Aceia, carī nu se presentéză la adunarea de controlă în amintitele dile, sunt strict obligaţī de a-se presenta la controla suplementară în dilele de 14 şi 15 Noemvrie în localul cercual de reîntregire, — căcī la din contră vor fi pedepsiţī conform prescriptelor penale militare.

Şcólă de agricultură în Sĕlişte. Timp de mai mulţī anī funcţionase la Rĕşinarī o şcólă de model subvenţionată de comitatul Sibiiu cu o sumă de 1600 cor. După desfiinţarea acelei şcóle suma de 1600 cor. a fost distribuită ca stipendii pentru frecuentanţī ai academiei agricole din Magyar-Óvár. Acum, la intervenirea reuniunei române de agricultură, comisiunea economică a comitatului Sibiiu în şedinţa sa din urmă a votat din nou suma *de 1600 cor. ca subvenţiune pentru o şcólă agricolă în Sĕlişte.* In scopul acestei şcóle comuna Sĕlişte a dăruit un teritoriu de 5 jugĕre, şi se speră, că acéstă comună şi comunele din cercul Sĕlişte vor vota sume corĕspundĕtóre în scopul realisării acestei instituţiunī folositóre. *Cassa de păstrare* din Sĕlişte a votat în decurs de mai mulţī anī frumóse sume spre acest scop. Planul şcólei este făcut deja de comitetul „reuniunii de agricultură din comitatul Sibiiu" şi se va da publicităţii.

Concert. Reuniunea învĕţătorilor românī gr. cat. din ţinutul Lugoşului, arangiază din incidentul ţinerii adunărei sale generale în Coşteiul-mare, Duminecă, în 21 Septemvrie n. 1902, în curtea (éră în cas de plóie în sala) „Şcólei române gr. cat. din Coşteiul-mare" cu concursul societăţii corale „Lira" din Lugoş concert împreunat cu petrecere de dans. Preţul locurilor: Scaun rêndul I—III 1 corónă 40 banī. Scaun rêndul IV—VII 1 cor. 10 banī. Scaun rêndul VIII—XI 80 banī. Loc de stat 40 banī. Venitul curat este destinat fondului Reuniunei. Contribuirī se primesc cu mulţămită şi se vor publica. Inceputul precis la órele $8^1/_2$ séra.

Programa: 1) Cordoneanu M. C.: „Dér n'a fost vis" (cor mixt). 2) Mureşianu I.: „Dorul meu" (cor mixt). 3) Giuliani A.: „La rĕsboiū" (cor de bărbaţī). 4) Vidu I.: „Logojana" (cor mixt). 5) Podoleanu A.: „Imnul învĕţătorilor" (cor mixt).

Din Raportul general

al comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultură poporului român" pentru anul 1901.

— Urmare. —

Secţiunile scientifice-literare.

Acéstă nouă instituţiune — chemată a complecta organisaţiunea Asociaţiunii nóstre şi în calitatea ei de factor literar, a trecut în anul expirat printre greutăţile începutului şi în urma modificării Regulamentului ei, aprobat de adunarea generală din 1901, — vĕdêndu-se pusă pe basele, ce însa-şī şi le-a creat, a început a desvolta o activitate mai roditóre, care credem, că póte fi considerată ca o elocuentă dovadă a vitalităţii secţiunilor scientifice-literare.

Dela ultima adunare încóce, secţiunile au ţinut numĕróse şedinţe, şi anume: secţiunea literară 4, secţiunea istorică 2, secţiunea scienţifică 2, secţiunea şcolară 3, şi secţiunea economică tot 2, decī în total s'au ţinut 12 şedinţe de secţiunī, şi afară de aceea secţiunile s'au întrunit la 13 şi 14 Iulie a. c. la o şedinţă plenară, în care au pus basele unei serii de lucrărī de importanţă deosebită. In primul rênd remarcăm disposiţiile luate cu privire la unificarea ortografiei şi la îndreptarea limbei literare la noi în ţéră, lucrărī, carī, — décă vor reuşi după cum sperăm — vor forma un adevĕrat titlu de glorie pentru Asociaţiune.

Şcóla civilă de fete.

Şcóla civilă de fete a Asociaţiunii a fost cercetată în anul şcolar 1901/2 de 91 eleve, anumit au fost în clasa I 20, în clasa II 17, în cl. III 29 şi în cl. IV 25 eleve. Afară de acestea au mai fost 4 eleve absolvente de şcólă civilă, cărora sa propus limba română şi franceză, şi unele obiecte practice.

In internatul Asociaţiunii au fost adăpostite cu totul 57 eleve, dintre acestea 3 au frecuentat şcóla elementară de fete susţinută de „Reuniunea femeilor române din Sibiiu".

Personalul şcólei a trecut prin unele schimbărī, pensionându-se fostul învĕţător Ioan Popovici şi depărtându-se învĕţătórea Maria Cioban, împrejurare menţionată de noi deja în raportul anului 1900. In locul celui dintâiu a fost angajat ca învĕţător ordinar d-l Victor Păcală, absolvent al facultăţii filosofice din Budapesta.

La postul de învĕţătóre suplentă nu s'a presentat nicī o concurentă cu cualificaţiune prescrisă pentru şcólele civile. Pentru acest motiv comitetul central a fost necesitat a angaja, numai pentru anul şcolar 1901/2, douĕ învĕţătóre auxiliare, anumit pe d-şóra Maria Muciu cu cualificaţiune pentru şcólele elementare, şi pe d-şóra Maria Pop, absolventă a şcólei evangelice pentru lucrul de mână din Sibiiu.

La finea anului şcolar 1901/2 şi-a cerut şi obţinut pensionarea d-na Eugenia Moga n. Triff, învĕţătóre ordinară definitivă. Pentru întregirea acestui post comitetul central a luat disposiţiile de lipsă.

Instrucţiunea a urmat în cadrul planului de învĕţămĕnt şi a dat resultate pe deplin mulţămitóre. Ea a fost supraveghiată de d-l Iosif St. Şuluţiu, vice-presiedent al Asociaţiunii, ca delegat al comitetului central. Examenele de finea anului au fost conduse în numele comitetului central de d-l Nicolau Ivan.

Raţiociniul şcólei şi internatului a fost revisuit şi aprobat de comitetul central. Pentru orientarea On. adunărī generale observăm la acest loc, că în anul şcolar 1901/2 şcóla civilă de fete a avut lipsă de o subvenţie de K 1536 — anumit din venitele „lăsămĕntului I. Olteanu". Subvenţia e cu mult mai mică de cât în anul trecut, ceea-ce dovedesce, că s'a ţinut cont de decisiunea adunării generale din anul trecut şi s'au făcut posibile economii.

(Raportul e subscris de d-nii Dr. Alex. *Mócsonyi*, president. şi Dr. Ilie *Beu*, secret. II. şi pórtă data de 16 August 1902.)

Adunări ale Reuniunilor învĕţătorescī.

CONVOCARE.

Adunarea generală din acest an a Reuniunei învĕţătorilor românī gr. or. de la şcólele confesionale din diecesa Caransebeşului, conform §. 17 din statute şi a decisiunii din şedinţa comitetului Reuniunii ţinută la 17/30 August a. c., *se convocă în* **Reciţa-montană** pe dilele de **15/28 şi 16/29 Septemvrie 1902.** La acéstă adunare se învită:

a) P. T. Domnī membrii fundatorī, ordinarī, ajutătorī şi onorarī ai Reuniunei.

b) P. T. Reuniunī învĕţătorescī române.

c) Toţī iubitorii de înaintarea şcólelor şi a învĕţămêntului poporului nostru român.

Programul adunării este:

Duminecă 15/28 Septemvrie.

Şedinţa I. (înainte de amiadī.)

1. La órele $8^1/_2$ diminéţa toţī membrii Reuniunii se întrunesc în biserica gr. or. română din Reşiţa-montană şi asistă la celebrarea s. liturghii împreunate cu chiemarea Duhului sânt.

2. La 10 óre deschiderea adunării.

3. Adresa către secretarul d-l Ioan Marcu, din incidentul iubileului de 25 de anī ca notariu general al Reuniunei.

4. Presentarea rapórtelor şi altor exibite.

5. Alegerea comisiunilor.

6. Dare de sémă asupra Abcdarului român compus de subinspectorul şcolar regesc D. Grama.

Şedinţa II. (după amiadī la 4 óre.)

7. Cestiunea planului de învĕţămênt.

8. Dare de sémă asupra manualului de şcólă „Cartea copiilor", compus de învĕţătorul St. A. Alexandru.

Lunī în 16/20 Septemvrie.

Şedinţa III. (înainte de amiadī la o. $9^1/_2$.)

9. Raportul comisiunilor.

10. Fixarea locului pentru proxima adunare generală.

11. Propunerī.

12. Alegerea funcţionarilor şi a comitetului reuniunii pe a. 1902/3.

13. Alegerea comisiunii pentru verificarea protocolului adunării.

14. Inchiderea adunării.

Bocşa-montană, din şedinţa comitetului Reuniunii învĕţătorilor, ţinută la 17/30 August 1902.

Pentru Comitetul Reuniunii:

Traian Linţa,
preşedintele reuniunii.

NECROLOG. Subscrişii cu inima îndurerată aduc la cunoscinţă tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor, trecerea la cele eterne a prea iubitei lor fiice, bobocelul plin de speranţă al inimei lor, **Zoiţa Paraschiva Simon** rĕposată în frageta-i etate de $^1/_2$ de an, în 12 Septemvre 1902. Osemintele scumpei nóstre defuncte se vor aşeda spre vecinică odihnă în 14 Septemvre la 2 óre st. n. a. c. p. m. în Sângeorzul de Câmpie.

Dormī în pace înger scump şi te rógă pentru consolarea părinţilor tĕi sdrobiţī de durere!

Dionisiu Simon ca tată
Maria n. ***Lado*** ca mamă.

ULTIME SCIRI.

Praga, 15 Septemvrie. „Politik" scrie, pe basă de informaţiunī din sorginte diplomatică, că ambasadorul german din Viena, prinţul *Eulenburg* va fi demisionat. In Berlin nu sunt mulţumiţī cu activitatea lui Eulenburg.

Belgrad, 15 Septemvrie. Din Niş se anunţă, că Boriş *Sarafoff* a fost *deţinut*.

Sosiţī în Braşov.

Pe diua de 15 Septemvrie 1902.

Hotel Europa: Vajda, Budapesta; Bullatv. Lipsca; Ventura, Rusciuc; Ruhland Bucurescī; Baldissar Caşovia; Trăila, Oraviţa; Brogoevicių Terĕgova; Virányi, Kecskemét; Groza Coşteiul-mare; Lovitz, Kovacs, Gans, Siegmund, Viena.

Hotel Grand: Herfurth, Broşov; Aldason, Sinaia; Bartališ, Cs. Sătmar; Gáspár, Agram; Schimaczek, Braşov.

Hotel Bucarest: Böhm, Bichiş Ciaba; Dr. Erdely, Sătmar; Recovily, Paris; Holler, Bucurescī; Alberti Brăila; Iohve, Azuga; Poenaru, Craiova; Fodor, Sobranszky, Fried, Budapesta.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu, O icónă a Moldovei din 1851* de *Wilhelm de Kotzebue.* E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este acĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) *Poesii* de *Veronica Micle,* regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) *Poesii complecte* de Carol *Scrob.* Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile luĭ ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.*(+ 20 b. porto).

7) *„Vrêi sĕ te iubéscă bărbatu?“* Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriose şi forte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

4) *Instrucţiunea gimnasticeĭ* în scólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu,* profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de *M. C. Suţu,* o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) *Poesii* de *F. M. Stoenescu.* Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 15 Septemvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.75
Renta de corône ung. 4%	98.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	—.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	—.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	—.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.90
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	205.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.—
Renta de argint austr.	101.10
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de aur austr.	121.35
Losurĭ din 1860.	152.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15.92
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	730.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	689.75
Napoleondorĭ	19.04½
Mărcĭ imperiale germane	117.—
London vista	239.60
Paris vista	95.07½
Rente austr. 4% de corône	100.35
Note italiene	94.80

Cursul pieţei Braşov.

Din 16 Septemvrie n. 1902.

	Cump.	Vênd.
Bancnot rom.	18.90	18.94
Argint român.	18.80	18.88
Napoleondorĭ.	19.04	19.07
Galbenĭ	11.20	10.30
Ruble Rusescĭ	2 54	—.—
Mărcĭ germane	117.25	—.—
Lire turcescĭ	21.40	21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.—	102.—

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ şi când pe timp mai îndelungat séu lunare.

222 - 1902

végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir.vgh az 1881. é. LX t.-cz. 102. § ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. trvényszék 1902 évi V. 6429 számu végzése következtében Popescu Victor brassói ügyvéd által képviselt Dogari Alexandru hermányi lakos javára Corbu Paraszkiva és Corbu Zacheiu György szászhermányi lakosok ellen 110 kor 10 fill. s jár. erejéig 1902 évi aug. hó 4-én foganatosított kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 671 kor. — fillre becsült következő ingóságok u. m. butorok. sertés, szarvasmarha, szekér, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. jbiróság 1902-ik évi V. 1034 számu végzése folytán 110 kor. 10 fillér tőkekövetelés és ennek 1900 évi január hó 23 napjától járó 6% kamatai es hárralékos 49 kor. 90 fillben biróilag már megállapitott költségek erejéig Szász-Hermány község házánál leendő eszközlésére **1902 évi szeptember hó 24 ik napjának delutáni 4 órája** határidőül kitüzetik. és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna. ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1902 évi szeptember hó 12-ik napján.

Kalmár,
kir. bir. vghjtó.

666(1—1)

PUBLICAŢIUNE.

Pentru tóte realităţile aparţinĕtóre moştenitorilor defunctului Dr. Otrobán Nándor s'a fixat ḑiua de vêndare

pe 20 Octomvrie st. n. a. c. diminéţa la 9 óre

în cancelaria d-lui notar public regesc Schnell Károly (strada Vămii nr. 15) şi unde nu se va lăsa nimic din preţul strigărei. Oferte se vor primi şi în scris.

	Corône.
1) Casa de lemn, în Brassó (ScheiŭPodu Creţului nr. 107 nou (676 vechiŭ) indusă în cartea funduară nr. 2660, n-rii top. 3348, 3349.	700
2) Villa din Predeal, cu tot mobilarul din ea şi cu aranjamentul. indusă în cartea funduară din Brassó, nr 10,961 A † 25.404/12 nr. top.	10,000
3) In Bácsfalu, casa cu nr. 446. cu 9 apartamente de locuit cu o grădină de póme, odăile folositóre pentru locuinţă de vară, dimpreună cu mobiliarul, indusă în cartea funduară nr 598 A † 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 n-rii top.	12,000
4) In Bácsfalu casa nr. 445, cu patru locuinţe şi grădină, indusă în curtea funduară nr. 589 A † 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2. 1363/2, 1364/2 n-rii top.	5 000
5) In Előpatak staţiune balneră aşa numită „Villa Zona“ cu întreg aranjamentul, cu mobilele din ea, cu dreptul la băi, la apa minerală, indusă în cartea funduară nr. 318 A † 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 3744 nr. top.	8,000
6) Casele din Brassó, Strada Porţii nr. 16 şi cel vechiŭ 488, indusă în cartea funduară nr. 2560 nr. top 5434, şi casa din strada Spitalului nr. 11 nou şi cel vechiŭ 475, nr. top. 5420, două case legate una de alta (fost Hotel Baross.)	80,000
7) Imobilul din Apácza loc de zidire. indus în cartea funduară nr. 1011, n-rii top 1601/2. 1602/2, 1603/3.	100
8) Livadea din Tuşnad nr. 976 indusă în cartea funduară nr. A † 12,508/12.	1,000
9) Realitatea aflătóre în Bölön nr. 634 indusă în cărţile funduare sub nr. A † 2759/3	200
10) O şură aflătóre în Agostonfalva.	800
11) O baie de fer în Fel-ő-Rákos,	600
12) Realităţile aflătóre în Bardocz sub nr. 674 şi 736 indusă în cartea funduară sub nr. A † 263, 266 şi 267/1, 267/2	1,400

Din preţul strigărei ofertanţii au a depune un vadiu de 10% în banĭ gata séu în hârtii de valóre.

Informaţiunĭ se pot lua în cancelaria d-lui advocat Dr. Zakariás János (Brassó, Strada Spitalului militar nr. 3) unde se va lua în considerare condiţiunile date de d-l notar public regesc Schnell Károly.

Brassó, în 2 Septemvre 1902.

Szabó Alexandru,
esecutorul oficial al rĕmasului D-rului Otroban Nándor.

660,2—8